

El test d'Apgar o la perseverança de Virgínia

Àngels Royo Peiró

Metgessa especialista en oncologia

Sabeu què és un retroacrònim? Jo no ho sabia fins fa poc i precisament és el que ha passat en la història del test d'Apgar que coneixem en aquest article. Un retroacrònim és el fet d'interpretar una paraula com un acrònim, quan la paraula no ho era inicialment. L'exemple més conegut és el de la famosa senyal d'auxili «SOS» que en un principi no era més que la representació alfabètica d'un senyal de socors sonora del codi **Morse** que va començar a ser usada pels alemanys al voltant de l'any 1905. Poc després es va aprovar internacionalment i se li hagueren d'assignar unes lletres. Posteriorment els angloparlants li associaren la frase *Save our souls*, és a dir, "Salveu les nostres vides".

APGAR són les inicials dels ítems que mesura el test que avalua la salut dels nadons immediatament després del part: Aparença, Pols, Gesticulació, Activitat i Respiració. Però el que molta gent desconeix és que aquest acrònim es va crear a partir del cognom de l'anestesiòloga que el va proposar, validar i publicar per primera volta.

Virginia Apgar va néixer el 1909 a un poble de Nova Jersey, als Estats Units d'Amèrica. Des de ben jove va compaginar diverses activitats: tocava el violí, actuava al grup de teatre de l'escola, era bona estudiant i aficionada a la jardineria i a l'astronomia. L'any 1933 va acabar els estudis de medicina a la Universitat de Colúmbia amb altres huit dones d'un total de noranta alumnes.

La seua intenció era ser cirurgiana i va fer una estada preparatòria de dos anys a l'Hospital Presbiterià de Nova York. Sembla que el seu mentor, **Allen Wipple**, la va dissuadir amb l'argument que una dona no tindria un bon futur dins el món de la cirurgia. Us estalviaré la meua opinió i intentaré continuar considerant el Dr. Wipple pels seus avanços en patologia i cirurgia pancreàtica, la seua tècnica encara és l'elecció com a tractament del càncer de pàncrees operable.

Virginia va decidir formar-se i investigar en el camp de l'anestesiologia que en aquells moments encara no era una especialitat mèdica i era exercida per personal d'infermeria format a tal efecte. Gràcies a aquesta decisió, Virginia Apgar és també considerada una de les mares fundadores d'aquesta especialitat tal com la coneixem actualment. Els importants avanços de la tècnica anestèsica en l'últim segle han permés avançar considerablement la resta d'especialitats quirúrgiques.

APGAR són les inicials dels ítems que mesura el test que avalua la salut dels nadons immediatament després del part: Aparença, Pols, Gesticulació, Activitat i Respiració.

Virginia Apgar (1909-1974), examina un noutat el 1966. Font: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dr._Virginia_Apgar_welcoming_world%27s_newest_guest._LCCN2002712240.tif. Autor: World Journal Tribune photo by Al Ravenna

Anys després va tornar a l'Hospital Presbiterià convertida en directora del primer servei d'anestesiologia del centre. Compaginava la seua tasca assistencial amb la docència universitària i una rellevant activitat investigadora.

Va centrar la seua carrera en l'anestesiologia obstètrica i es va dedicar a estudiar els efectes de l'anestèsia en la mare i el nadó durant el part i en les raons de morts prematures dels nounats. Tot açò en un context en què les taxes de mortalitat infantil estaven disminuint però en què la mortalitat durant les primeres 24 hores de vida romania estable.

Es va dedicar a analitzar milers de parts per detectar quines particularitats podien ajudar a reconèixer de manera precoç els nadons sans d'aquells què tenien problemes i necessitaven una atenció en els primers moments de vida.

Arran d'aquesta recerca clínica va publicar en 1953 l'article on proposava un test per avaluar la salut dels nounats. Conegut com a *test d'Apgar*, va ser ben prompte acceptat per la comunitat mèdica i a hores d'ara continua utilitzant-se arreu del món i salvant la vida d'aquells nouvinguts que precisen una atenció precoç.

I en què consisteix el test d'Apgar? Podeu trobar infinitat d'informació amb una senzilla recerca a Google, però deixeu-me que us en faça cinc cèntims. Com Virginia va recomanar, s'avaluen cinc aspectes del nadó: color de la pell, freqüèn-

cia cardíaca, reflexos i irritabilitat, to muscular i esforç respiratori. A cada apartat se li dona una puntuació de 0 a 2. La suma de les cinc puntuacions ens indicarà la situació de la criatura i l'actuació a seguir.

Així cada nounat pot classificar-se en un d'aquests tres grups: de 0 a 3 punts presenta una depressió severa i precisa una reanimació avançada immediata. De 4 a 6 punts indica una depressió moderada i necessita maniobres dirigides a la funció deprimida i un seguiment posterior especial. De 7 a 10 punts es tracta d'un nadó en bones condicions. L'avaluació es realitza al minut de nàixer i cinc minuts després, ja que durant els primers moments de vida poden haver-hi canvis molt importants.

La dra. Apgar també va ser pionera en l'estudi de les malformacions congènites i dels problemes relacionats amb els naixements prematurs. Les seues investigacions varen demostrar que l'edat gestacional està directament relacionada amb la puntuació del test d'Apgar i, per tant, amb les complicacions en els primers minuts de vida.

A banda de desenes d'articles científics Virginia també va fer divulgació en premsa i va escriure el llibre *Is My Baby All Right?* junt amb l'escriptora **Joan Beck**. Va continuar treballant, col·leccionant segells, tocant el violí i jugant al golf fins poc abans de la seua mort el 7 d'agost de 1974, dia internacional dels fars.

amjasa
aigües municipals de xàbia, S.A.

Camí Cabanes, 88
Tel. 96 579 01 62 / Fax 96 579 38 81
Apart Postal, 56
03730 **Xàbia** (Alacant)
amjasa@amjasa.com